

UCHWAŁA Nr RIO.II-00312-100/2026
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku
z dnia 13 stycznia 2026 r.

w sprawie wyrażenia opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu oraz o możliwości sfinansowania deficytu budżetowego Gminy Brańsk przewidzianego na 2026 r.

Na podstawie art. 13 pkt 10 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 7), art. 230 ust. 4, art. 246 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, ze zm.) oraz Zarządzenia Nr 7/2023 z dnia 27 lipca 2023 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących:

Skład Orzekający w osobach:

Katarzyna Gawrońska	– przewodnicząca
Paweł Gałko	– członek
Marlena Stachurska-Janczyło	– członek

opiniuje z zastrzeżeniami w zakresie projekcji nadwyżek operacyjnych:

- prawidłowość planowanej kwoty długu przedstawionej w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Brańsk na lata 2026-2029 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2026-2035, przyjętej Uchwałą Rady Gminy Brańsk Nr XVI/118/2025 z dnia 30 grudnia 2025 r.;
- możliwość sfinansowania deficytu budżetowego przedstawionego w Uchwale Rady Gminy Brańsk Nr XVI/119/2025 z dnia 30 grudnia 2025 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy Brańsk na rok 2026.

Uzasadnienie

Przedmiotową uchwałą Skład Orzekający sformułował w oparciu o:

- Uchwałą Rady Gminy Brańsk Nr XVI/118/2025 z dnia 30 grudnia 2025 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brańsk na lata 2026-2029 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2026-2035;
- Uchwałą Rady Gminy Brańsk Nr XVI/119/2025 z dnia 30 grudnia 2025 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy Brańsk na rok 2026,

z uwzględnieniem sprawozdań Rb-27s i Rb-28s za miesiąc grudzień 2025 r. oraz Informacji uzupełniającej Przewodniczącego Rady Gminy.

Zgodnie z budżetem Gminy Brańsk uchwalonym na 2026 rok, podstawowe wielkości budżetowe kształtują się następująco. Dochody ogółem zaplanowano w wysokości 47.870.009 zł, w tym dochody bieżące: 32.967.045 zł; dochody majątkowe: 14.902.964 zł oraz wydatki ogółem w

kwocie 50.776.032 zł, w tym wydatki bieżące: 32.881.916 zł; wydatki majątkowe: 17.894.116 zł. W 2026 r. Gmina Brańsk planuje deficyt budżetu w wysokości 2.906.023 zł, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z nadwyżki z lat ubiegłych w kwocie 481.877 zł; przychodami z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 150.452 zł oraz przychodami z zaciąganych kredytów i pożyczek w kwocie 2.273.694 zł. Powyższe źródła pokrycia deficytu zgodne są z art. 217 ust. 2 pkt 2-3, pkt 5 i pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Łączna planowana w budżecie na 2026 rok kwota przychodów wynosi 3.240.356 zł i poza wyżej wskazanymi przychodami obejmuje jeszcze przychody z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 334.333 zł, przeznaczane na rozchody z tytułu spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów.

Wynik z działalności bieżącej Gminy zamyka się niewielką nadwyżką operacyjną w wysokości 85.129 zł, wypełniając tym samym dyspozycję art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Analiza sprawozdań oraz bilansu z wykonania budżetu Gminy za 2024 rok sporządzonego według stanu na dzień 31.12.2024 r., jak również przewidywanego wykonania budżetu za rok 2025 wynikającego z przedłożonych tut. Izbie sprawozdań Rb-27s i Rb-28s za miesiąc grudzień 2025 r. i Informacji uzupełniającej Przewodniczącego Rady Gminy wskazuje, iż przychody wewnętrzne w łącznej kwocie 632.329 zł będą możliwe do zaangażowania w budżecie roku 2026.

Odnosząc się do prognozy kwoty długu i spłat zobowiązań Skład Orzekający zauważa, co następuje.

Z przedłożonej Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy na lata 2026-2035 wynika, iż w 2025 roku Gmina zaciągnęła zobowiązania dłużne w wysokości 6.038.371 zł, a zadłużenie Gminy na koniec 2025 roku wyniesie 7.705.036 zł. W związku z konstrukcją budżetu zaplanowaną na 2026 r. zadłużenie Gminy jeszcze wzrośnie i na koniec 2026 r. wyniesie 9.978.730 zł. Dług ten ma zostać spłacony do końca 2035 roku. Od 2027 roku Gmina nie planuje pozyskiwania nowych przychodów z tytułów zwrotnych (zaciągania długu publicznego). Według założeń WPF, Gmina ma osiągać w latach 2027-2035 dodatnie wyniki budżetów (kol. 3 WPF), które w całości będą służyły finansowaniu w poszczególnych latach rozchodów tytułem spłaty zaciągniętego i planowanego do zaciągnięcia w 2026 roku długu (kol. 3.1 WPF). W latach 2026-2035 zakładane są ponadto tzw. nadwyżki operacyjne, czyli dodatnie różnice między dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi, uwzględniające wymogi reguły wydatkowej z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, kształtujące się na poziomie 85.129-3.034.195 zł.

Z przedłożonej uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brańsk na lata 2026-2029 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2026-2035 wynika, iż w całym okresie objętym Prognozą zostanie zachowana relacja, o której mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, tzn. wskaźniki planowanych w poszczególnych latach spłat zobowiązań (wynikające z relacji po lewej stronie nierówności we wzorze z art. 243 ustawy o finansach publicznych) nie przekroczą wskaźników dopuszczalnych limitów spłat zobowiązań (określonych po prawej stronie nierówności we wzorze).

Podkreślić jednak trzeba, że realizacja przyjętych w WPF wskaźników jest w znacznym stopniu uzależniona od realistyczności planowanych na poszczególne lata struktur budżetu.

Skład Orzekający zgłasza zastrzeżenia co do realistyczności projekcji dochodów i wydatków bieżących oraz planowanych nadwyżek operacyjnych, w kontekście Objaśnień dołączonych do WPF.

Możliwość spłaty zadłużenia w zakładanych wysokościach i zachowanie relacji, o której stanowi art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, opiera się między innymi na nadwyżkach operacyjnych rozumianych jako dodatnia różnica pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. Kluczowy dla projekcji nadwyżek operacyjnych jest natomiast wzrost w roku 2027 i od roku 2029 dochodów bieżących, przy jednoczesnym znacznie niższym wzroście wydatków bieżących (a nawet spadku wydatków na wynagrodzenia w 2031 r.). Na 2026 rok zaplanowano nadwyżkę operacyjną w kwocie 85.129 zł, jednak na 2027 rok zaplanowano już nadwyżkę operacyjną w wysokości 1.839.308 zł. Następnie w roku 2028 planowana nadwyżka operacyjna maleje do kwoty 1.451.409 zł, by w roku 2029 ponownie wzrosnąć do kwoty 2.430.409 zł.

Skład Orzekający podkreśla, że planowane od roku 2027 nadwyżki operacyjne nie znajdują uzasadnienia w kontekście Objaśnień dołączonych do WPF, o czym Skład Orzekający informował już w opinii o projekcie uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brańsk na lata 2026–2029 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2026-2035.

Zastrzeżenia Składu Orzekającego budzi również projekcja niektórych kategorii dochodów i wydatków bieżących. Na przykład dochody z podatku od nieruchomości, które według danych historycznych wykazywały tendencję wzrostową, rosną w latach 2027-2028, maleją w latach 2029-2030, następnie ponownie rosną w roku 2031 i od roku 2032 ponownie (znacząco) maleją. Podobne wątpliwości budzi projekcja wydatków na wynagrodzenia, które według danych historycznych również wykazywały tendencję wzrostową, a znacząco maleją w roku 2031. Tymczasem w Objaśnieniach wskazano, iż zarówno dochody, jak i wydatki na następne lata oparto o wskaźniki makroekonomiczne według wytycznych Ministra Finansów, przyjmując tendencję wzrostową około 2-3 %.

Niezrealizowanie nadwyżek operacyjnych w zakładanych wysokościach może wpłynąć negatywnie na kształtowanie się relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Mając na uwadze planowany przyrost zadłużenia Gminy, konieczność generowania od 2027 roku dodatnich wyników budżetu przeznaczanych na spłaty oraz ograniczania wydatków bieżących, w ocenie Składu Orzekającego niezbędne jest nieprzerwane monitorowanie realizacji założeń przedstawionych w Prognozie. Skład Orzekający wydając niniejszą opinię zastrzega konieczność zachowania dyscypliny w wykonaniu budżetów w okresie objętym Prognozą, celem urzeczywistnienia zakładanych w WPF wartości, w tym osiągnięcia prognozowanych wskaźników obsługi długu warunkowanych między innymi odpowiednimi wynikami operacyjnymi budżetów.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający wydał opinię jak w sentencji.

POUCZENIE

Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca Składu Orzekającego

Katarzyna Gawrońska